

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Gemeente Zeist
t.a.v. C. van Kouwen
Postbus 513
3700 AM Zeist

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon
Lieke Droomers
T +31650089946
F (033)4217799
l.droomers@cultureelerfgoed.nl

Datum 9 februari 2022
Betreft Oevers Hoog Beek & Royen en Pavia

Geachte mevrouw van Kouwen,

Op 7 december 2021 heeft u mij om advies gevraagd voor het wijzigen van de oevers van buitenplaatsen Hoog Beek en Royen (rijksmonumentnummer historische aanleg 510234) en Pavia (rijksmonumentnummer historische aanleg 510206). De waterpartijen op beide buitenplaatsen zijn lek en moeten voorzien worden van nieuw folie en beschoeiing. Het doel van het project, dat onderdeel uitmaakt van de Erfgoeddeal van de RCE, is zoveel mogelijk water vasthouden in het gebied. Op 18 januari 2022 heeft de initiatiefnemer in een presentatie de plannen toegelicht. Deze brief is opgesteld n.a.v. de presentatie. Alvorens ik tot een advies kan komen zie ik graag een reactie van u op deze brief tegemoet.

Technisch

De folie en beschoeiing wordt in beide vijvers volledig vervangen. In de aangeleverde doorsnede tekening is aangegeven dat het folie op de bovenzijde van de paal wordt bevestigd met een deklat erop en gording ervoor. Nu voor een beschoeiing is gekozen adviseer ik om de bovenzijde van de beschoeiing zo dicht mogelijk bij de gemiddelde waterstand te plaatsen zodat de beschoeiing zo beperkt mogelijk zichtbaar is. Hierbij is het behouden van de vloeiende lijn, zonder knikken en hoeken, het uitgangspunt. In de aanvraag komt voornamelijk niet naar voren hoe het water op het moment van een hoog peil in omliggende natuur komt en zo de verdroging van het gehele gebied wordt verminderd. Het waterbergend vermogen neemt door de aanbreng van de taluds iets af en de inzijging in de bodem die voorheen door de lekkages plaats had is verleden tijd. De parken zouden dus juist droger kunnen worden. Graag zie ik hier een toelichting op tegemoet.

Esthetisch en ecologisch

Ten behoeve van het vergroten van de ecologische waarden is gekozen om plaatselijk leemhoudend zand te storten om zo een talud te realiseren. Ik adviseer om voor dit zandtalud als absoluut maximale hoogte het gemiddelde waterpeil van de vijvers aan te houden om zo de vloeiende lijn van de oevers te behouden. In het plan wordt voorgesteld het zand van begroeiing te voorzien, wat tevens nodig is om het zand op zijn plek te houden. Ik adviseer om enkel te kiezen voor lage begroeiing.

Graag wil ik opmerken dat ik het verzoek om de ecologische kansen te benutten goed begrijp. Echter kan de teloorgang van de natuur niet enkel binnen kleine, ontworpen rijksmonumentale groenaanleggen opgelost worden. Het cultuurlandschap en de natuurgebieden zullen hier ook een bijdrage aan moeten leveren. Dit laat onverlet dat we het experiment lokaal en voorzichtig een kans willen geven. Ik wijs u erop dat binnen de historische aanleg ook andere kansen liggen om zowel de cultuur- als natuurwaarden te verhogen, bijvoorbeeld door de aanplant van bloeiende en vruchtdragende heesters. Vooral op Hoog Beek en Royen, waar de onderbegroeiing beperkt in omvang en diversiteit is, ligt een kans.

Hoog Beek en Royen vs. Pavia

Bij Hoog Beek en Royen is de vijver op enige afstand van het hoofdhuis gesitueerd. Bij Pavia ligt de vijver echter dicht bij het voorhuis. De weerspiegeling van het hoofdhuis in het water is een karakteristiek onderdeel van het ensemble. De keuze om juist op de plek van de weerspiegeling een zandtalud met begroeiing te realiseren ten behoeve van de ecologie lijkt hier niet op zijn plaats. Ik adviseer daarom, ook vanuit het oogpunt van het doel van de Erfgoeddeal, om voor Pavia een andere aanpak te kiezen dan voor Hoog Beek en Royen. Zo kan onderzocht en getoetst worden wat de resultaten zijn bij Hoog Beek & Royen en of dit elders ook op deze wijze toegepast kan worden.

Beheer en onderhoud

Ik adviseer om voor aanvang van het project een beheervisie en beheermaatregelen met het streefbeeld van de nieuwe situatie op te stellen om het schoonhouden van de vijvers, het verwijderen van de opslag langs de oevers en in de nieuwe onderwatertaluds en het dichten van gaten die mogelijk door achterspoeling achter de beschoeiing ontstaat te begroten en organiseren.

Graag zie ik ter verduidelijk van de aanvraag een reactie op bovenstaande opmerkingen tegemoet alvorens ik u van een advies kan voorzien. Indien gewenst kunnen wij hiervoor ook een overleg inplannen om de vragen verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Lieke Droomers
Adviseur architectuurgeschiedenis